

Innst. S. nr. 144

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument nr. 8:10 (2008–2009)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Vigdis Giltun, Jan-Henrik Fredriksen og Karin Kjønås Kjos om fri etableringsrett og fjerning av ordningen med avtalehjemler for fysioterapeuter

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for å bedre tilgangen på fysioterapibehandling og gi pasientene større valgfrihet, ved at praksisen med avtalehjemler for fysioterapeuter fjernes og erstattes med en ordning hvor alle fysioterapeuter får muligheten til å behandle pasienter med rett til refusjon etter henvisning fra lege."

Som bakgrunn for forslaget framholder forslagsstillerne at det i løpet av de siste årene er framkommet store problemer knyttet til avtalehjemlene for fysioterapeuter, og de mener derfor det er behov for en gjennomgang av praksisen med avtalehjemler for denne yrkesgruppen. Siktemålet med en slik gjennomgang skal være å imøtekomme pasientenes behov for behandling, men også å sikre den enkelte fysioterapeuts etableringsmuligheter og forhindre konkurransevridning.

Forslagsstillerne viser til at fysioterapeuter som blir gitt refusjonsavtale med NAV, får et årlig tilskudd på om lag 250 000 kroner, og de får i tillegg utbetalt stykkpris fra folketrygden for hver pasient som behandles. De som går hos fysioterapeuter som ikke

har refusjonsavtale, må betale hele regningen for behandlingen selv. Forslagsstillerne mener dette begrenser den enkelte pasients valgfrihet, og de har fått henvendelser om at dagens system har ført til lengre ventetider for pasientene.

Forslagsstillerne mener konkurransevridning er et naturlig resultat av dagens avtalehjemmelpraksis, og at spesielt nyutdannede fysioterapeuter har store vanskeligheter med å etablere praksis uten refusjonsrett.

Forslagsstillerne viser videre til at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2009 gir uttrykk for at den vil gi kommunene større finansieringsansvar for fysioterapitjenester og at det tas sikte på å overføre midler fra refusjonstakstene til rammetilskuddet til kommunene. Forslagsstillerne er skeptiske til at et større finansieringsansvar for fysioterapitjenester skal tillegges kommunene gjennom rammeoverføringer. Dette vil, slik forslagsstillerne ser det, bidra til å forsterke flere av de uheldige følgene en har sett i forbindelse med praksisen knyttet til avtalehjemler.

Forslagsstillerne er av den oppfatning at fri etableringsrett for fysioterapeuter med direkte refusjon fra folketrygdsystemet vil sikre den enkelte pasients valgfrihet, samt sørge for at nyutdannede og andre fysioterapeuter stiller på lik linje til å tilby en tjeneste som pasientene har behov for.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Jan Bøhler, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, fra Høyre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo, fra Kristelig Folkeparti, Laila Dāvøy, fra Senterpartiet, Trygve Slags-

vold Vedum, og fra Venstre, Gunvald Ludvigsen, er kjent med de utfordringer som fremkommer i representantforslaget, når det gjelder at avtalehjemlene for fysioterapeuter kan ha skapt konkurransevridning og vansker for nye fysioterapeuter med å etablere seg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til avtalen som ble inngått mellom Norsk Fysioterapeutforbund, staten og KS med virkning fra 1. juli 2008, som etter det disse medlemmer kjenner til, vil forhindre dette.

Disse medlemmer støtter Regjeringens endringer som det er redegjort for i St.prp. nr. 1 (2008–2009), som innebærer at et større finansieringsansvar for fysioterapitjenesten tillegges kommunene gjennom rammeoverføringer, men ber Regjeringen følge nøye opp at tilbudet ikke blir dårligere for pasientene, eller at ventetidene øker. Disse medlemmer mener også det er riktig at det er et visst samsvar mellom størrelsen på driftsavtalen som inngås med kommunen, og hvor mye fysioterapeutene faktisk jobber.

Disse medlemmer mener at praksisen med avtalehjemler skal videreføres, og foreslår derfor at representantforslaget ikke bifalles.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre støtter intensjonen om å sikre bedre tilgjengelighet til fysioterapitjenesten og samtidig sikre mer ryddig forvaltning av avtalene mellom fysioterapeutene og offentlige myndigheter. Det vises til undersøkelser utført av Norsk Fysioterapeutforbund blant 500 fysioterapeuter, der det fremgår at 83,5 prosent har ventelister for behandling. 45,5 prosent av fysioterapeutene oppgir at de har en ventetid på én til tre måneder, og 20 prosent har lengre ventetid enn dette. Dagens krav om avtaler fremstår som en byråkratisk hindring som fører til unødvendige ventetider for pasientene, og dermed uheldige samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Dokument nr. 8:3 (2007–2008) der representanter for Høyre fremmet forslag om å avvikle dagens system med krav om avtaler med kommuner for å utløse refusjon fra trygden. Dette skal sikre raskere tilbud om fysioterapi for pasientene gjennom bedre utnyttelse av ledig kapasitet hos fysioterapeuter uten avtaler.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er nødvendig å innføre ordninger som ivaretar behovet for god prioritering og ressursbruk i tjenesten,

samt ordninger for kvalitetssikring og tilsyn med tjenestene. På bakgrunn av dette fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag til ordninger som erstatter dagens krav om avtaler med kommuner som vilkår for at privatpraktiserende fysioterapeuter kan tilby offentlig finansierte helse-tjenester. Ordningen må sikre raskere tilgang til nødvendige fysioterapitjenester, samt god prioritering og ressursbruk."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, mener det er viktig å sikre pasientens rettigheter ved at refusjon for behandling følger pasienten. Disse medlemmer mener et nytt refusjonssystem som gir pasienten mulighet til å velge mellom alle fysioterapeuter med godkjent utdanning, vil åpne for konkurranse mellom utøverne på like vilkår. Ved fri etableringsrett hvor pengene følger pasienten, vil de fleste pasientene få behandling uten lang ventetid, og slik disse medlemmer ser det, vil likeverdige konkurransevilkår blant utøverne også kunne bidra til å heve kvaliteten på behandlingen.

Disse medlemmer vil presisere at en ny refusjonsordning ikke skal medføre økt egenbetaling fra pasientene. En pasient som får henvisning til fysioterapibehandling, vil med den foreslåtte ordningen få bedre muligheter til rask behandling ved at pasienten selv kan velge mellom flere utøvere, men det behandlingen koster utover egenandelen til pasienten, skal betales av det offentlige.

Kommunene har ansvar for tilgjengelig fysioterapitjeneste til alle som trenger det, men etter hva disse medlemmer kjenner til, har ikke kommunene dimensjonert tjenesten i tråd med behovet. Disse medlemmer har mottatt signaler som tyder på at det i dag er lang ventetid for å få behandling, og ved mange sykehjem er behandlingstilbudet for dårlig eller helt fraværende. Disse medlemmer mener at behandlingstilbudet blir ytterligere svekket når et større finansieringsansvar for fysioterapitjenester fra 2009 er tillagt kommunene gjennom rammeoverføringer. I rapporten "Finansiering av fysioterapitjenesten i kommunene" fremgår det at en slik endring kan føre til at fysioterapi fremstår som dyrere for kommunene enn i dag pga. hel/delvis omgjøring av statlig refusjon til rammetilskudd, og det kan isolert sett føre til redusert tjenestevolum i enkelte kommuner.

Disse medlemmer mener at en ordning som kun baseres på innsatsbasert refusjon, vil sikre pasientene som har fått henvisning til behandling med refusjonsrett, et bedre behandlingstilbud, samtidig

som en slik ordning vil gi fysioterapeutene likeverdige konkurransevilkår.

Kommunens øvrige ansvar når det gjelder forebyggende helsearbeid, helsestasjoner og sykehjemstjeneste, kan etter disse medlemmers mening ivaretas ved at kommunen kjøper tjenester av privatpraktiserende terapeuter, eller ved at fysioterapeuter kan ansettes i kommunene.

Disse medlemmer er enig i Privatpraktiserende Fysioterapeuters Forbund (PFF) som uttaler følgende til forslaget:

"PFF anser at dagens ordning er rigid i forhold til pasienters behov for behandling samt mulighet for nyutdannede å kunne etablere seg i arbeidsmarkedet etter endt utdanning."

Disse medlemmer merket seg også at PFF i sin uttalelse tar til orde for å fjerne dagens ordning med avtalehjemler, for dermed å sikre fri etableringsrett.

Disse medlemmer viser videre til e-post av 26. januar 2009 fra Norsk Fysioterapeutforbund sendt til komiteens medlemmer, der følgende står å lese:

"Dersom løsningen for å få et tilstrekkelig fysioterapitilbud er fri etablering uten driftstilskudd, så er ikke NFF motstander av dette."

Og videre:

"Dersom det opprettholdes en kombinasjon av basisfinansiering og stykkprisfinansiering må stykkprisfinansieringen være hovedinntektskilden til fysioterapeutene."

De signaler som kommer fra NFF og PFF er gode, og disse medlemmer slutter seg til de uttalelsene som er gjengitt ovenfor.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for å bedre tilgangen på fysioterapibehandling og gi pasientene større valgfrihet, ved at ordningen med avtalehjemler for fysioterapeuter fjernes og erstattes med en ordning hvor alle fysioterapeuter får muligheten til å behandle pasienter med rett til refusjon etter henvisning fra lege eller annet helsepersonell med henvisningsrett. Den nye ordningen skal ikke medføre økt egenbetaling fra pasientene."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er avgjørende for befolkningens helse og livskvalitet med et godt og likeverdig fysioterapitilbud. Dette medlem får nå bekymrede

meldinger om at fysioterapeuter med lavt driftstilskudd mister inntekt, og at kronikergrupper står i fare for å miste sitt behandlingstilbud. Dette medlem viser for øvrig til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2008–2009) der komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Høyre og Venstre mener det bør gjennomføres en konsekvensanalyse hva gjelder fysioterapeuters driftsavtalenivå og pasientgruppers tilbud om fysioterapi.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag til ordninger som erstatter dagens krav om avtaler med kommuner som vilkår for at privatpraktiserende fysioterapeuter kan tilby offentlig finansierte helse-tjenester. Ordningen må sikre raskere tilgang til nødvendige fysioterapitjenester, samt god prioritering og ressursbruk.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen sørge for å bedre tilgangen på fysioterapibehandling og gi pasientene større valgfrihet, ved at ordningen med avtalehjemler for fysioterapeuter fjernes og erstattes med en ordning hvor alle fysioterapeuter får muligheten til å behandle pasienter med rett til refusjon etter henvisning fra lege eller annet helsepersonell med henvisningsrett. Den nye ordningen skal ikke medføre økt egenbetaling fra pasientene.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:10 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Vigdis Giltun, Jan-Henrik Fredriksen og Karin Kjønaas Kjos om fri etableringsrett og fjerning av ordningen med avtalehjemler for fysioterapeuter – bifalles ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 12. februar 2009

Harald T. Nesvik

leder

Sonja Mandt-Bartholsen

ordfører

